

SV&J/SG/DW

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Door Reg. DSC kopie gezonden
aan SG/DW

Handwritten scribble

Aan de Staatssecretaris van Veiligheid
en Justitie, mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Directie Strategie en
Ontwikkeling

Ministerie van Justitie
DBOB/DIV/OAB/BO/AL

Datum **14 MAART 2012**

Nu.....

Ambt.....

Handwritten signature and '15/3'

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 15
www.rechtspraak.nl

datum 13 maart 2012
 contactpersoon
 door kiesnummer
 e-m:
 ons kenm
 uw kenmerk
 onderwerp

Advies wetsvoorstel tegengaan huwelijksdwang

Geachte heer Teeven,

Bij brief van 1 februari jl. met bovengenoemd kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de "Raad") advies uit te brengen over de aanbevelingen van het College van Procureurs-Generaal om

- de beslissing van het OM tot stuiting van een dwang- of schijnhuwelijk vooraf door de rechter te laten toetsen en
- het OM ingeval van een dwanghuwelijk niet tot stuiting te verplichten, maar te volstaan met toekenning van de bevoegdheid tot stuiting.

Gehoord de gerechten adviseert de Raad u als volgt.

Met betrekking tot de aanbeveling van het College sub a: In de huidige wet is geen rechterlijke toets vooraf voorgeschreven voor uitoefening van de bevoegdheid tot stuiting van een schijnhuwelijk. De Raad is van mening dat dit – gezien ook de (snelle) toegang tot de rechter die op grond van artikel 1:55 BW mogelijk is – de afgelopen jaren niet als een omissie is ervaren. De wetgever heeft enerzijds regelingen getroffen waarbij een rechterlijke toets vooraf vereist is (zoals in het strafrecht), anderzijds zijn er ook diverse regelingen die inbreuk op grondrechten mogelijk maken en waarbij sprake is van een rechterlijke toets achteraf (de inbewaringstelling bij de BOPZ), dan wel de mogelijkheid van toegang tot de rechter achteraf (zoals bij de Wet tijdelijk huisverbod). In dat licht bezien acht de Raad de onderhavige bevoegdheid niet van een zodanige zwaarte dat een toets vooraf noodzakelijk is. Dit wordt nog versterkt door het feit dat ook anderen dan het OM de bevoegdheid tot stuiting hebben op grond van de artikelen 1: 52 en 1:53 BW. Het gaat dan om directe familieleden en de echtgenoot. Ook in die gevallen is geen rechterlijke toets vooraf verplicht gesteld.

Indien u toch voor een toetsing vooraf zou kiezen, zou het naar het oordeel van de Raad – gezien de snelheid die geboden zal zijn – om een marginale toetsing vooraf moeten gaan, waarbij een termijn zou kunnen worden gegeven waarbinnen alle informatie aan de rechtbank moet zijn overgelegd om een definitieve beoordeling mogelijk te maken. Daar zou dan op korte termijn een behandeling ter zitting over kunnen plaatsvinden.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 13 maart 2012
kenmerk UIT 4932 S&O / DK
pagina 2 van 2

Met betrekking tot de aanbeveling van het College sub b: In de systematiek van de huidige wetsbepalingen met betrekking tot de stuiting van een huwelijk voorziet artikel 1:53 BW alleen dan in een verplichting tot stuiting wanneer het voorgenomen huwelijk naar haar aard nietig is (niet is voldaan aan de voorwaarden voor een geldig huwelijk). In dat geval vereist de rechtszekerheid dat er wordt ingegrepen en is er geen ruimte voor een discretionaire bevoegdheid. Die is er wel in twee specifiek geregelde situaties, te weten de situatie waarin een minderjarige weliswaar toestemming van de ouder heeft, maar er sprake is van een ondertoezichtstelling of voorlopige voogdij. Formeel is er dan een mogelijkheid tot het aangaan van een geldig huwelijk, maar een belangenafweging kan tot een andere conclusie leiden. De andere variant is de schijnhandeling. In die situatie is er geen formeel beletsel, maar als iemand alleen wil trouwen om een verblijfsvergunning te krijgen opent dat de bevoegdheid tot stuiting.

Een dwanghuwelijk is op zichzelf formeel ook een geldig huwelijk. In het wetsvoorstel is gekozen voor toevoeging van dit huwelijk aan lid 1, zodat het OM verplicht is het huwelijk te stuiten. Gezien de systematiek van de wet, als ook gelet op de door het College gegeven argumentatie, acht de Raad het systematisch correcter de stuiting door het OM als een bevoegdheid te regelen. Het huwelijk is immers geldig, tenzij kan worden vastgesteld dat sprake is van dwang.

Hoogachtend,

J.C. van Dijk,
Lid Raad voor de rechtspraak

b.a.